

GIỌT NƯỚC MẮT KHÔ

Sau tháng 4/75 Khê vẫn vành khăn sô, nước mắt còn chảy dài. Thanh chết trước đó 3 tháng trong trận chiến cận biên giới Lào Việt. Tháng 3 thì quê hương Trị Thiên nhuộm đỏ.

Khê gầy và héo hắt vì quá thương nhớ chồng. Thanh và Khê cưới nhau trong những tháng ngày khói lửa, trăng mật dưới những mái nhà lợp tranh, buồng cau, bụi chuối, con chó, con gà, tiếng heo bò rống giữa đêm trắng, đó là kỷ niệm của hai đứa. Hạnh phúc đến và đi bất chợt, cưới xong được hai tuần thì Thanh trở lại đơn vị và lên đường ra tiền tuyến. Rồi từ đó Thanh không về với Khê nữa. Chàng đi biển biệt, nàng ở lại đối đầu với hung tàn, bạo ngược, phỉnh phờ, lừa dối; đảo lộn cái thế giới mộng mơ của Khê như đã ước hẹn. Giờ là thực trạng phiền não...

Khê lùa mấy nhánh cây khô đun vào bếp lò nấu nồi khoai lang mới bới từ chiều hôm qua sau vườn nhà. Nàng đọc thoai với ngọn lửa, mơ màng những hình ảnh của Thanh, hình dung về người anh hùng trước đầu tên mũi đạn, ngắc ngoải nhìn về phương trời xa trong phút giây hấp hối. Nghĩ tới đâu nước mắt Khê chảy tới đó.

Bên ngoài gió heo may thổi từng chập, len lén luồn vào nhà, Khê rùng mình, nhìn lui vào bóng đêm, ngọn đèn dầu phấp phồng như muốn tắt, Khê khép cửa bếp, đứng dậy đi thẳng vào buồng. Lúc ấy trời bên ngoài tối đen, cảnh vật hoang vắng, chỉ còn nghe tiếng chó sủa đầu xóm.

Sáng hôm sau trên đường ở chợ về, Khê nhận ra người phu xích lô trông quen và tự nhủ thầm hay người giống người ? Nàng đi chậm hơn và liếc mắt nhìn người phu xích lô, đầu đội chiếc mũ vải bạc màu, đứng cúi đầu, dựa tay lên yên xe. Đi một đoạn không xa, Khê quay đầu tiến đến người phu xe.

- Anh Lập phải không ? Khê nói.

Người phu xe nhìn chằm chằm vào mắt Khê, chẳng cười nói, cúi đầu chậm rãi lấy thuốc hút lên môi, phả khói, đôi mắt buồn dưới bộ râu mép, da sạm nắng, người gầy, ăn vận nhem nhúa hơn người. Khê không nhầm, đúng là tác phong của Lập. Trông già hơn trước tưởng như ngoài 40. Lập bạn thân của Thanh ngày trước cùng đơn vị. Lập là người phụ rể cho Thanh trong ngày cưới Khê. Thế thì có sự gì Lập về ở đây ? Khê chất vấn trong đầu và chờ đợi câu nói của Lập. Lập nhìn Khê và khẽ nói.

- Tôi không phải tên Lập. Tôi tên là Việt xin nhớ cho. Chào cô. Lập nói.

Chàng bỏ nàng đứng giữa lòng đường, ngơ ngáo tựa như ngã giá cho một cuộc xe. Khách qua đường không buồn nhìn. Khê trông theo Lập gò lưng đạp xe mà lòng nàng không cảm được nước mắt. Lập là người vui tính trước đây, bật đi hai năm không gặp lại, giờ Lập thay đổi hẳn từ thể xác đến tâm hồn hay chàng có nỗi buồn riêng. Trên đường về ; Khê buồn thương cho số phận con người phải đối diện với con người trước một đổi thay ứa lệ của vận nước. Khê không cho mẹ hay sự gặp gỡ hôm nay mà gây thêm phiền lo cho mẹ. Ba Khê bị giết năm tết Mậu Thân cho nên mẹ con Khê luôn luôn cảm thấy hãi hùng trước cảnh người giết người, người trói người. Khê biết điều đó và chôn tận đáy lòng. Khê nhìn đời lúc này như một sự tranh chấp, thù ghét, cầu cạnh ; vị kỷ nhiều hơn vị tha. Chính Khê cũng nhìn ra từ mình, nàng có thể tha thứ một đôi điều nhưng không thể quên được dù thời gian có trôi pha chãng nữa. Niềm tin của chính nghĩa là sự thật ; dù đội dưới một danh xưng nào đi nữa. Tham vọng của con

người đôi khi làm mất luôn nhân tính, Khê hiểu sâu sắc về điều này. Nàng ngậm đắng qua tiếng thở dài.

Khê mong gặp lại Lập một lần nữa mỗi khi xuống chợ. Hơn tuần qua; kể từ ngày đầu nhận ra Lập và mãi đến nay không thấy bóng dáng của Lập đậu xe rước khách trước cổng chợ. – Sao lạ thế nhỉ? Khê phân vân trong đầu và kiên nhẫn đợi chờ, may ra được Lập đón nhận để giải bày đôi điều và tìm hiểu thêm về cái chết của Thanh; chồng Khê.

Bỗng nhiên trên đường về sau buổi chợ. Khê nghe tiếng bánh xe lăn trên đường nhựa, đuổi sau lưng mình, chậm chậm và rà đến gần bên nàng, Lập thả giọng trầm vừa đủ nghe.

- Chiều mai tôi ghé nhà cô. Lập nói.

Lập chỉ nói gọn ngắn ấy, đoạn đạp xe nhanh bỏ Khê đi một mình giữa con đường đất dẫn vào thôn, gặp Lập quá bất ngờ không đủ hỏi một đôi điều. Khê lấy làm tiếc. Vừa đi vừa suy tư về hành trạng hồ hững, đột xuất của Lập và không bao lâu Khê đã về đến nhà.

- Rửa tay vào ăn cơm luôn một lần. Bà mẹ nói.

Trong bữa ăn Khê đem câu chuyện này ra kể cho mẹ nghe. Bà Thông trầm tư, gật đầu như đồng tình với Khê. Nhưng không giấu được nỗi lo. Họ xem việc này như một giải tỏa tinh thần mà lâu nay họ nằm trong con mắt dòm ngó của xã đội trường, người luôn rình mò, theo dõi như săn bắt con thú để ăn. Dù gì bà Thông và Khê cũng tìm thấy được người đồng cảm với mình, cái sự ấy cũng vơi đi nỗi buồn chán trong cuộc sống hằng ngày của thời buổi lúc đó. Ăn uống xong Khê đi ngủ sớm hơn mọi khi, thật ra Khê nằm để lắng đọng đời mình, nghĩ suy về hoàn cảnh của người bạn chồng đang sống giữa xã hội mới, con người mới, những cái đổi mới đó làm cho họ đáng sợ hơn. Không biết bắt bớ, tù đầy khi nào mà không hay! Lập là dũng sĩ dưới ngựa nhưng không mù quáng trước những thủ đoạn lừa lọc. Cái bề ngoài của Lập là cái gương của Hàn Tín. Nhờ vậy mà không ai hay và cũng chẳng ai cần phải biết cái thứ hạ lưu như thế, một thành phần bản cổ nông, cơm chưa đủ ăn lấy gì mà cách miệng, cách mạng. Khê là phụ nữ có cái khôn của phụ nữ nhưng không thể khôn vượt mức như Lập. Khê tư duy sự lý và thiếp trong cơn mê. Buồng trên bà Thông cũng đã tắt đèn từ lâu, chỉ còn lại mùi hương khói trên bàn thờ gia tiên quyện trong căn nhà tranh từ mấy đời qua của ông Thông thừa phát lại mà chồng bà đã tuần tiết cho một lý tưởng quốc gia năm nào.

Ngoài trời thỉnh thoảng thổi qua thôn xóm cơn gió buốt của những ngày cuối đông. Khê cầm trên tay hương hoa, quả phẩm để chuẩn bị ngày giỗ tròn năm cho Thanh. Chiếc khăn tang biến thành khăn che khuôn mặt sầu muộn của người quả phụ, Khê làm lủi đi như kẻ đi trong sa mạc ngược gió, ngược nhìn thì nhận ra Lập ngồi chờ khách ở đầu đường. Khê không ngần ngại, nàng cảm thấy gần gũi với Lập từ buổi Lập đến thăm bà Thông và Khê vào một đêm trăng rằm tháng trước và từ đó họ cảm thông nhau và bao che cho nhau.

- Ngày mai mời anh đến nhà dùng bữa cơm lạc với mẹ em. Khê nói.

- Có việc gì thế? Lập nói.

- Ngày mai giỗ chồng em tròn năm. Khê nói.

Lập nhìn theo bước đi của Khê, trên tay cầm bó hoa trang đỏ, hoa phượng vàng và mấy nắm hương. Lập cảm thương cho người phụ nữ Việt Nam muôn đời là gánh chịu niềm đau không nói nên lời, không than oán, nhẫn nhục để thăng hoa đời như nghĩa vụ. Lập cho đó là anh hùng, là khí tiết của non sông còn lại. Những kẻ khác chỉ biết đuổi theo hư danh và phồn vinh giả tạo mỗi khi đời đổi

thay họ, họ chỉ khi thể trong cái chiêu bài nào đó. Lập lắc đầu, phóc lên xe đạp đi đón khách, giữa cảnh chợ hỗn mang người và vật của những ngày sắp tết. Hai năm sau hết tang chồng. Khê được 28 tuổi, mảnh khảnh, để ngó không ai nghĩ là gái có chồng. Nàng chỉ cười vui khi đối diện với Lập. Lập bỏ xứ Quảng về sống ở xã Cồn Tè nơi Khê đang sống bên mẹ. Từ đó Lập tự nhận Cồn Tè là quê hương lớn lên và nuôi dưỡng chàng, hoà mình với dân cư hiền lành ở đây. Lập giờ đây 35 tuổi hành nghề tự do đạp xích lô. Lập cảm thấy hạnh phúc được sống bên cạnh Khê và bà Thông là những người cùng cam cùng khổ với chàng. Họ hy vọng một ngày mai tươi sáng hơn và chấp nhận mọi thương đau mà đời dành cho họ. Lập và Khê hãnh diện về niềm tự hào đó. Họ thật sự đổi đời như giấc mộng bình thường trên một quê hương ngồn ngàng gò đồng.

Khê thường vén chiếc khăn vải điều phủ trên khung hình thờ để nhìn thấy Thanh mỉm cười trong bộ quân phục sĩ quan Thủ Đức ngày nào. Giọt nước mắt khô chảy chậm trên gò má Khê mỗi khi thấp hương cho chồng ./.

VÕ CÔNG LIÊM (ca.ab. remembrance day 11.11.11)